

Επωφελη διδάγματα.

ΙΑΟΣ ἐν Λιέγη πολὺτιμος τῆς «Πινακοθήκης» καὶ ἐνθερμος φιλέλλην, ὁ κ. Plom-deur, εἰς ἐπιστολὴν τοῦ ἡμετέρου Διευθυντοῦ ἐκθέτοντος τοὺς λόγους δι' οὓς οἱ Ἕλληνες καλλιτέχναι θὰ λαμβάνουν διὰ τῆς ἀπουσίας των ἐκ τῆς Διεθνούς Ἐκθέ-

σεως τῆς Λιέγης κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος ἀπνύθουνεν αὐτῷ ἐπιστολὴν. ἥτις δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς παρ' ἡμῖν καλλιτέχνας ὡς μία παρόρμησις καὶ ἅμα ὡς ὑπόδειγμα διὰ νὰ ἐργασθῶσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν τῶν ἰδίων

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Plom-deur ἔχει ὡς ἐξῆς:

Ἀγαπητὲ Κύριε.

Εἶνε πράγματι θλιβερόν ὅτι οἱ Ἕλληνες καλλιτέχναι δὲν ἔχουσιν ἐν Ἀθήναις κέντρον, δι' οὗ θὰ ἤδύναντο νὰ προσπίζωσι τὰ συμφέροντα τῆς τέχνης των, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ συγκεντροῦνται, νὰ ἀλληλοεπηρεάζωνται καὶ νὰ ἀλληλοδιδάσκωνται εἴτε διὰ διαλέξεων μετὰ προβολῶν φωτεινῶν εἰκόνων, εἴτε δι' ἐκθέσεων ἔργων, ἰδικῶν των καὶ ξένων. Τοιοῦτον κέντρον θὰ προεκάλει καλλιτεχνικὴν κίνησιν, ἐξ ἧς οἱ καλλιτέχναι θὰ ὠφελοῦντο βεβαίως καὶ Μαικῆραι θὰ ἀνεφάνοντο.

Τὸ παράδειγμα τῆς Λιέγης εἶνε πρόδηλον.

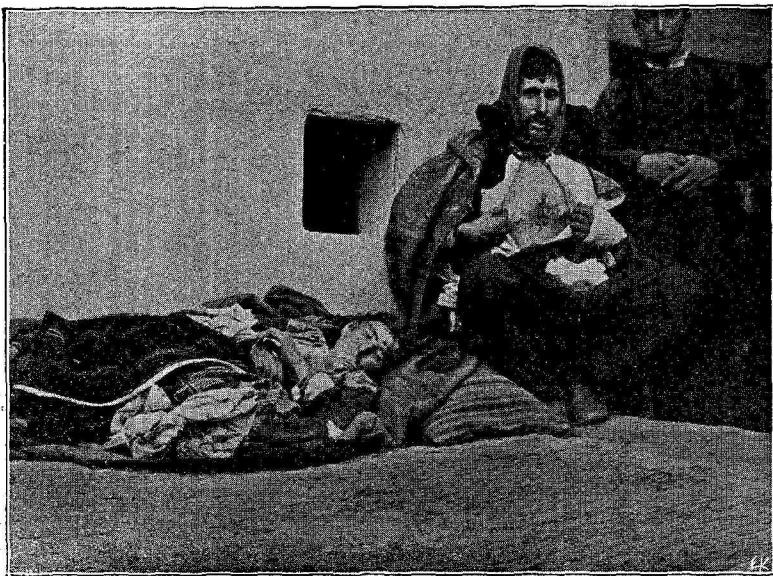
Πρὸ δώδεκα περίπου ἐτῶν ὁ καλλιτεχνικὸς ἐνταῦθα βίος ἦτο μηδὲν. Ὅποτε, ὁμᾶς καλλιτεχνῶν: ζωγράφων, σχεδιαστῶν, χαρακτῶν καὶ ἐνὸς ἀρχιτέκτονος συνέλαβον τὴν ἰδέαν νὰ ἰδρύσωσιν ἐν κέντρῳ Καλῶν τεχνῶν. Ἡ ἰδέα κατ' ἀρχὰς ἐκ οὐκ ἔσχετο τὸ μειδιάμα. Ἀλλ' ἕκαστος ἐκ τῶν σχό των τὴν πρωτοβουλίαν εἰργάσθη δραστηρίως παρὰ τοῖς φίλοις του καὶ τὸ κέντρον ἰδρύθη, περιλαμβάνον ἐλαχίστους μόνον καλλιτέχνας. Μετ' οὐ πολὺ ἔτι μόνον ὁ ἀριθμὸς τῶν καλλιτεχνῶν - μελῶν ηὔξησε, ἀλλὰ καὶ ἕτεροι ἐρασιτέχναι, ἐπικαλούμενοι «μέλη ἀρωγά», ἐνεγράφησαν. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι πληρῶνουν εἰς φρ. ἐτηρίως, δικαιῶνται δὲ ἀνευ ἄλλης πληρωμῆς νὰ λαμβάνωσι μίαν εἰκόνα μεγάλου μεγέθους, ἀντίτυπον καλλιτεχνικοῦ ἔργου, ὅπως κάμνει πολὺ ὀρθῶς καὶ ἡ «Πι-

νακοθήκη». Πρὸ ὀκτώ ἐτῶν τὸ Κέντρον ἰδρύσεν ἴδιον περιοδικόν, τὴν «Τέχνην καὶ Κριτικὴν», ὅπερ τὰ μέλη λαμβάνουσι δωρεάν, πωλεῖται δὲ κατὰ φυλλάδια εἰς τὰ μὴ μέλη. Τοιοῦτον καλλιτεχνικὸν ὄργανον εἶνε περιττὸν σήμερον νὰ ἐκδοθῇ εἰς Ἀθήνας, διότι ἡ «Πινακοθήκη» εἶνε ἴσως πλέον ἐνδιαφέρουσα ἐν τοῖς καλλιτεχνικοῖς ζητήμασι ἢ ἡ ἰδική μας «Τέχνη καὶ Κριτικὴ».

Μὴ ἀρκεσθὲν τὸ Καλλ. Κέντρον νὰ ἔχῃ τὸ ὄργανον τοῦτο, ἠθέλησε νὰ ἀποκτήσῃ καὶ «Αἶθουσαν Ἐκθέσεως». Οὕτω, πρὸ ἐξαετίας περίπου ὠκοδόμησε μικρὸν κατ' ἀρχὰς οἶκημα, ἀποτελούμενον ἐκ μιᾶς μόνον αἰθούσης. Τὴν αἶθουσαν αὐτὴν ἀποτελοῦν μόνον τέσσαρες τοῖχοι καὶ μία ὑαλωτὴ στέγη. Ἡ αἶθουσα αὕτῃ ἀργότερα ἐμεγεθύνθη. Ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ καθ' ἕκαστον δεκαπενθήμερον διοργανοῦνται ἐκθέσεις ἐλαιογραφῶν, γλυπτικῆς, χαρακτικῆς, φωτογραφῶν, ρεκλαμῶν, ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων καὶ ἐφημεροσμένων τεχνῶν. Τὴν εἰσόδου εἶνε πάντοτε δεκάλεπτος, εἰς τρόπον ὥστε ὅλοι νὰ δύνανται νὰ μεταβαίνουσι. Οὐχὶ μόνον τὰ μέλη τοῦ Κέντρου ἐκθέτουσιν ἔργα ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ ξένοι

Λουίζα Σικελιαν

Μακεδόνες δολοφονούμενοι υπό Βουλγάρων

(Χωρίον Τόπτοι)

καλλιτέχναι, ἐνίοτε δὲ καὶ συλλογεῖς καλλιτεχνημάτων.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἔσχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ θαυμάσωμεν μίαν πλήρη συλλογὴν *enau-sortes* τοῦ *Felicien Rops*, ἔργα Ἰαπωνικὰ τοῦ 19^{ου} αἰῶνος, ἔργα Ἀγγλικῆς χαρακτικῆς ἔγχρωμα, γραφέντα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19^{ου} αἰῶνος. Αἱ ἐκθέσεις αὗται ἐνεκαινίσθησαν διὰ διαλέξεως περὶ τῶν καλλιτεχνῶν, ὧν ἔργα ἐξετίθεντο. Τὸ Κέντρον περιλαμβάνει κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην σχεδὸν πάντας τοὺς καλλιτέχνας (*Wallons*) τῆς Λιέγης καὶ μέγα μέρος τῶν ἀρχιτεκτόνων. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἔχοντες ἤδη ἰδίαν ἐταιρείαν δὲν αἰσθάνονται ἀπόλυτον ἀνάγκην ὅπως εἰσέρχωνται εἰς τὸ Κέντρον τῶν Καλλιτεχνῶν.

Ἐθεώρησα καλὸν νὰ σᾶς μεταδώσω τὰς λεπτομερείας ταύτας ὅπως δυνηθῇτε νὰ προβάλετε ἐν παράδειγμα, ἐὰν κρίνετε τοῦτο εὐκαταῖον, ἵνα ἰδρῶθῇ τοιοῦτον κέντρον καὶ ἐν Ἀθῆναις, ἔνθα, νομίζω, θὰ ἡδύνατο τοιοῦτος ὁργανισμὸς νὰ ἔχῃ εὐτυχὴ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν καλλιτεχνῶν.

Δεχθῆτε, ἀγαπητὲ Κύριε, τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀφοσιώσεώς μου καὶ τῶν ἐνθουσιωδῶν αἰσθημάτων μου πρὸς ὑμᾶς, τὴν «Πινακοθήκην», πρὸς τὴν ὡραίαν σας πόλιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος.

J. Plomdeur.

Παραθέσαμεν ἀκριβεστάτην μετὰφρασιν, ἵνα ἐννοήσουν οἱ καλλιτέχναι μας πόσον ἐνδιαφέρον, περισσότερον ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, ἔχουν οἱ ἐν τῇ ξένῃ φιλέλληνες.

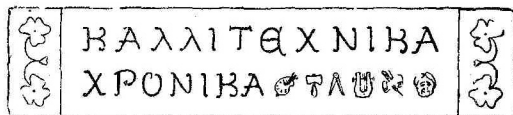

Σύνδεσμος ἡθοποιῶν.

Εἶνε γνωστὸν πόσον δυσχερὲς εἶνε νὰ συμφωνήσουν Ρωμηοὶ δι' ἐν οἰονδήποτε ζήτημα καὶ μάλιστα ὅταν αὐτοὶ τύχη καὶ εἶνε... καλλιτέχναι. Πολλάκις ἐγένοντο ἀπόπειραι πρὸς συγκρότησιν συνδέσμου ἐκ μέρους τῶν ἡθοποιῶν πρὸς ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ὑποστήριξιν τῶν

συμφερόντων τῶν. Ἄλλ' ὅλαι ἐναυάγουν προσκόπτουσαι εἰς τὰ αἰώνια προσωπικά. Ἦδη ἐλπίζομεν ὅτι χάρις εἰς τὸν κ. Λάσκαρην θὰ προκύψῃ ὁ νεοσύστατος σύνδεσμος, ὅστις πολλὰ ἔχῃ νὰ ἐπιτελέσῃ καὶ πρωτίστως τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἡθοποιῶν, ὅταν πλέον δὲν θὰ δύνανται οὐτοὶ νὰ ἐργασθῶσιν.

ΔΑΦΝΙΣ

Ἀνέγνωμεν Μουσείου. — Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία ἀπεφάσισε τὴν ἰδρυσιν ἐν Χαϊρωνείᾳ μουσείου, ὅπερ θὰ παραλάβῃ τὰ ἀνακαλυφθέντα ἐκεῖ ἀντικείμενα. Ἐπίσης ἐν Χαϊρωνείᾳ θὰ τελεσθῶν ἀποκαλυπτῆρια τοῦ Λέοντος τῆς Χαϊρωνείας. Ἡ τέλεσις ἀποκαλυπτῆριων προκειμένου περὶ ἀρχαίου ἔργου μᾶς φαίνεται ἄστοχο· καὶ ἄκαιρος.

★

Αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Περγᾶμου. — Αἱ ἐν Περγᾶμῳ ἐπὶ τῆς Ἀγορᾶς ἀνασκαφαὶ διεκόπησαν διὰ νὰ ἐπαναληφθῶσι τὸ προσεχὲς ἔτος. Ἐπὶ τοῦ χώρου τούτου εὐρέθησαν διάφοροι διακλαδώσεις πηλίνων ὑδρῶν διαφόρου μεγέθους, διακρίνονται δὲ ἕως 15 καταστάματα. Ἐπίσης ἀνεκαλύφθη οἰκοδόμημα ἐλληνικῆς ἐποχῆς ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει μωσαϊκὸν ἐποχῆς ρωμαϊκῆς.

Εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ Γυμνασίου τῶν νέων ἐνεργουμένας ἀνασκαφάς, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀρχαιολόγων κ. κ. Κόντσε καὶ Δαῖρπελδ καὶ τὴν συνεργασίαν τῶν κ. κ. Χέπτων καὶ Κόλβε, ἐκτὸς τοῦ ἀνατολικοῦ τείχους καὶ Γυμνασίου, ἀνεκαλύφθη καὶ τὸ βόρειον, εἰς τὸ ὁποῖον σώζονται αἱ βάσεις τῶν κιόνων. Εἰς τὴν σειρὰν τῶν πρώτων ἀνακαλυφθεισῶν αἰθουσῶν ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἄλλαι, ἐπὶ τῶν ὁποίων εὐρέθησαν ἐπιστολὰ μετ' ἐπιγραφῶν, ὕδρορροαὶ παριστάνουσαι λέοντας καὶ ἀρχαιολογὰ ἀντικείμενα.

Ἦδη ἀνεχώρησεν ἐκ Περγᾶμου ὁ αὐτοκρ. ἐπίτροπος τῶν ἀνακαλύψεων Ἀχμέτ Φερίδου βέης, διευθυν-